

ВЕСЕЛКА

ЖУРНАЛ
ДЛЯ ДІТЕЙ

THE
RAINBOW
A CHILDREN'S
MAGAZINE

Орися і Христя Луцки, що живуть у Джемейці, Нью Йорк, написали до „Веселки” два окремі листи.

Орися пише: Дорога „Веселко”! Маю дванадцять років. Мешкаю на передмісті Нью Йорку — в Джемейці. У п'ятницю їжджу на пластові сходи, а в суботу на курси українознавства й на лекції фортепіана. Дуже люблю грати українські пісні.

Як я була меншою, мама або тато читали мені „Веселку”. Я завжди хотіла читати сама, але не вміла. Тепер уже навчилася й читаю сама, як мало час. „Веселка” мені дуже подобається. Всі казки в журналі дуже цікаві, а найцікавіші це Гоца Драла й Богдан, Козак-характерник. Мені було цікаво читати „Скарби водяника”, „Під Новий Рік” і „Весела оркестра”. Також дуже люблю загадки.

А ось лист від Христі: Дорога „Веселко”! Маю одинадцять років і ходжу до шостої класи. Крім того в суботу ходжу до школи українознавства й на лекції фортепіана. Належу до Пласту. Не маю багато часу читати. Але, як дідо приїжджає з Нью Йорку, то читаю з ним „Веселку”. Дідо пояснює мені слова, яких не розумію. Найбільше люблю читати оповідання й вірші про звірят. Люблю також Гоцу Дралу. Подобаються мені гри й розваги, які друкуються у „Веселці”. Здоровлю щиро!

Відповідь Редакції: Дорогі Орисю й Христю! Дякуємо за Ваші цікаві листи. Добре, що Ви знаходите час читати „Веселку”, хоч маєте багато інших занять. Маєте доброго дідуся, що читає з Вами „Веселку” й пояснює Вам незрозумілі слова. Таким способом вивчите багато нових українських слів і зможете самі читати „Веселку” й українські книжки. Поздоровіть від нас Вашого Дідуся!

Зенон Вацлавів з Балтімору, Мерленд, прислав нам такого листа: Дорога „Веселко”! Маю десять років і ходжу до четвертої класи католицької школи „Святої Вервиці”, а в суботу відвідую рідну парафіяльну школу. Належу до роя „Орли”. Веде його сестричка Оксана Ласійчук. Вже чотири роки вчуся на скрипці і виступаю з моїми братами Юрієм і Мироном. Минулого року в День Подяки ми виступали з в'язанкою українських народних пісень під час міжнародної мистецької виставки. Присутні чужинці були захоплені чарівними мелодіями наших пісень. Щиро любов до рідної пісні перелив у наші серця наш учитель-скрипаль проф. Ярослав Лабка з Трентону. Він кілька років провадив класу скрипки при місцевому відділі Українського Музичного Інституту.

Рідна „Веселочко”, вже дванадцять років пильно читаємо й зберігаємо всі Твої числа, які є для нас великим скарбом.

Посилаю Тобі кілька віршів, які написала моя мама. Колись у рідному селі в Україні моя мама малою дівчинкою читала журнал для дітей „Малі Друзі”, який виходив у Львові. В ньому друкувалися поезії поета Романа Завадовича. Моя мама любила ці поезії й собі почала писати вірші. Вірш „Весняний привіт” мама присвятила мені. Мама теж допомогла мені написати цього листа. Я пришло Тобі свої власні вірші. Прощу Бога, щоб дозволив Тобі, „Веселко”, незабаром завітати до українських дітей в Україні, які напевно тужать за рідним журналом.

Посилаю передплату на цей рік і два долари на пресовий фонд. Щиро вітаю Тебе від себе і своїх братків та батьків!

Відповідь Редакції: Дорогий Зеню! Дякуємо за цікавого й гарного листа, за відновлення передплати й жертву на пресовий фонд „Веселки”. Так само дякуємо за вірші Твоїєї мами й ждемо, коли Ти надішлеш нам свої вірші. Бачимо з Твого листа, що маєш багато всякої праці і корисно проводиш свій час. Ти й Твої братики приносите добру славу рідному народові, коли знайомите чужинців з українською культурою й мистецтвом. Ми також ждемо тієї хвилини, коли українські діти на Рідній Землі зможуть читати український журнал. Бажаємо Тобі успіхів у Твоїй праці і вітаємо Тебе й Твоїх найближчих!

Маруся Гавряк з Торонта, Канада, пише: Дорога „Веселко”! Маю дванадцять років і ходжу до української школи при церкві св. о. Ніколая, до п'ятої класи. Кожного року передплачую Тебе і люблю читати Твої оповідання. Найбільше люблю розгадувати загадки. Посилаю три загадки. Бажаю всього кращого!

Відповідь Редакції: Дорога Марусю! Дякуємо за листа й загадки, але Ти забула прислати нам розгадки. Пришли — тоді вмістимо загадки у „Веселці”.

дівників Дитячої Літератури. Річна передплата становить у ЗСА — 4.00 дол., у інших країнах — рівновартість цієї суми. Ціна окремого числа — 40 центів. Ціна подвійного числа — 60 центів.

Обкладинка роботи М. Михалевича.

“THE RAINBOW” — “VESELKA”

Published monthly, except June to September Bi-monthly at Jersey City, New Jersey

81-83 Grand Street — Jersey City, N.J. 07303

Subscription \$4.00 per year.

Entered as Second Class Matter at Jersey City, N.J.

Ілюстрація на обкладинці:
Ніна Мриць — Таборові побратимні

ПОЇДУ В ТАБІР!

(За темою з новацької одинівки
„Таборові таємниці”)

Бувай здоровий, песику Кудлаю,
Бувай здорова, кіточко Варварко!
На цілий місяць вас я покидаю,
Поїду в табір, бо у місті жарко!

Поїду в табір, де шумлять смереки,
Де по камінню рине річка чиста
І де немає диму ані спеки,
Ні галасу закуреного міста.

Поїду в табір у зеленім лузі,
Там знайду втіху, смутки всі забуду,
А може і придбаю ширих друзів,
Що все життя мене любити будуть.

Наплечник вже готовий — від'їжджаю
Намилуватись сонцем і красою —
Бувай здоровий, чемний будь, Кудлаю,
І ти, Варварко, не тужи за мною!

Ліда ГАЙДАЙ

ВИРУШАЙМО В ТАБОРИ!

Вирушаймо в табори,
підемо в походи
на долини і яри
по смішні пригоди.

Нас вітають табори:
сонце сяє з-за гори
лагідно й гостинно.
Ти ж новацька аж гори
жовтая хустино!

Ой веселі табори:
прорух ранньої пори,
і пісні, і вправи,
ватри в сині вечори,
осяйні заграви.

Вирушаймо в табори!

Прорух — руханка, гімнастика (physical exercise); заграва — сльиво, відблиск (glow of fire).

НІЧОГО НАДЗВИЧАЙНОГО...

(Зразки ручного письма — Ю. Козак)

Пан Рибачук під'їхав автом-„каделяком” до краю хідника, загальмував, вискочив, як опарений, і побіг сходами на другий поверх до свого мешкання. Лівою рукою тримався за обличчя, правою натискав дзвінок. Двері відчинились, і пан Рибачук вбіг у кімнату. Стогнав, ойкав, авкав, бігав по кімнаті. І весь час тримався за ліву половину обличчя...

— Що сталося? — здивувалась пані Рибачук. — Невже дав тобі хтось... — Ніхто мені не дав по обличчю! — скрикнув обурено пан Рибачук. — Жахливо болять мені зуби. Збожеволію!

Була субота по полудні — ні один дентист уже не працював, а знайомий дентист доктор Глібович давно виїхав до Європи на вакації. Не було ради — пан Рибачук ковтнув таблетку аспірини й ліг на ліжко. Накрив голову подушкою, стогнав, ойкав, нарікав, врешті — заснув.

Збудився ввечері і ствердив, що сталося хіба чудо — і то без доктора Глібовича: зуби перестали боліти! Пан Рибачук зрадів, підспівував улюблену пісню „Не сміє бути в нас страху”, усміхався — словом, був у прекрасному настрою. І обіцяв пані Рибачук, що завтра рано вранці поїдуть на оселю „Говерля”, щоб успіти на Богослуження в новій каплиці, що її побудували там добродії Шафранюки. Там пообідають, а потім поїдуть ще над озеро Сімко ловити рибу. По дорозі відвідають ще й оселю УНО в Гекстоні.

Пані Рибачук почала смажити котлети, щоб були на недільну виправу. Рано вранці пан Рибачук вискочив з ліжка зовсім здоровий і жвавий. Біль зубів проминув, наче поганий сон. За хвилину пані Рибачук із торбою котлет, а пан Рибачук з вудкою стояли перед своїм „каделяком”, що ждав терпеливо всю ніч на вулиці.

Пан Рибачук спокійно устроїв руку в кишеню, де завжди тримав свої ключі, потім у другу, а далі почав гарячково себе обшукувати. Врешті поблід, як стіна, і облився холодним потом: ключів ніде не було!

Раптом помітив на передній шибі малу карточку, застромлену під витирачку. Затривожений, ухопив її, розгорнув і став читати:

*Ключі що Ви їх лишили в авті, ми
записали до господаря дому, щоб пересобав.
А авто ми замкнули.*

Юрко і Юра

Пан Рибачук аж головою крутнув, коли прочитав карточку і побачив ці загадкові рисунки дерев. Стукнувся в чоло і щойно тепер пригадав, що вчора, змучений болем зубів, лишив на вулиці відчинене авто. Чимскоріш пішов до господаря дому. За ним дріботіла пані Рибачук з торбою котлет.

Господар дому привітав пана Рибачука приємною усмішкою і розказав, як два хлопці-пластуни з їх вулиці — Юрко Сосонка і Юра Ялинка („Ага, тепер розумію ці дивні рисунки,” — подумав пан Рибачук) передали йому ключі. Вони побачили їх в авті пана Рибачука. Авто замкнули — і це все.

— А ті хлопці то такі волоцюги, всюди їх повно і всюди свій ніс пхають... — додала трохи з пересердям жінка господаря.

Пан Рибачук рішуче заперечив:

— Алез пані, це чудові хлопці! А які бистроокі! А що трохи байдикують — та це ж вакації, а з пластового табору вже давно повернулися. Вони на якусь пластову медалью заслужують! Напишу про них до газети, до „Нашої Мети”, щоб усі хлопці брали з них приклад. А почнеться наука — зателефоную до нашої школи до пана директора Федака. І до Пласту зателефоную — до самого найстаршого пластуна, до пана інженера Тарнавського! Щоб усі знали, які порядні, які зразкові наші діти! Та це ж, мої панство, наша честь і слава отакі хлопці! І за таке добре діло ім рішуче належить нагорода!

Пан Рибачук добув з кишені і передав господині дві п'ятидолярівки з проською, щоб дала обидвом юнакам — Юркові і Юрі, як тільки їх зустріне.

Ущасливлений пан Рибачук міг уже тепер спокійно вирушити на недільну прогулянку — з панною Рибачук і з торбою, повною запашних котлет.

...А через два дні пан Рибачук знайшов у своїй поштовій скринці лист від двох хлопців — Юрка і Юри:

Лист до Тана Чука.

Тане Чуку! Ні гроші звертаємо, хоч вони нам дуже придалися б. Не знаємо, кому дорожчі вважатиме звичайні справи за якісь куди. Тані готували доми нам ще розказала. Тане Чуку, дуже вас просимо нічого не писати до "Нашої Метти", що ми якісь "знажкові" хлопці. Ми зовсім не любимо питань про вайвих, "взірцевих" людей. І дуже просимо не телефонувати ні до шкони, ні до Пласту, бо всі товариші з нас сміялися б. Тобачили ми вклоги в авто, отож замкнули авто, а вклоги віддали. Це нікого надзвычайного, але дорослі могли би більше уважати.

З пошаною
Юрко і Юра

Пан Рибачук прочитав листа раз і другий, задумався і раптом схопився за ліву щоку. Закричав від болю — зуби раптом знову заболіли!

Скочив на рівні ноги і побіг до доктора Глібовича. На щастя в нещасті, якраз радіоавдидія „Гомін України” повідомила, що доктор Глібович повернувся з вакацій.

Переказано за О. Сирова ткою

Пояснення: УНО — скорочена назва товариства в Канаді — Українське Національне Об'єднання.

КУТОК ЮНИХ АВТОРІВ

ВАКАЦІЇ

Вакації гарні,
Як ви є на фาร์มі,
Як сонце світить,
Як шумить вітер.

Конини й свинки,
Трава і барвінок —
Все є на фาร์มі.

Вакації гарні,
Як ви є на фาร์มі.

Пл. новачка Атя П і л е ц ь к а
Чікаго

ГУСАЧОК

(Ілюстрація Б. Божемського)

Гусачка я в мисці мию,
добре мию крипа й шию.
Хоч розхлюпапась вода,
та від того не біда:
вже скупався гусачок —
дайте швидше рушничок!

ДО ВОДИ!

(Ілюстрація М. Бутовича)

Каж-нах-нах! Качка йде,
Ще й дітей своїх веде.
А нуди? А нуди?
Та ж до річки, до води!
Люблять плюскатись в воді
Каченята молоді.

Р. З

Не галич то козацьке поле вкрила,
Не повідь то левади залила —
То Конотіп московська збройна сила
Залізним колом щільно облягла.

Та не лякайся, славний Конотопе,
Козацький дух в тобі іще живе!
Міцні у тебе шанці та окопи,
А ще міцніше серце бойове!

Із Конотопу вдарили гармати —
Там Гуляницький, лицар без ваги:
„Вогню, хлоп'ята! Раз родила мати!
Живими нас не візьмуть вороги!”

Минає день, і другий... і десятий...
Над Конотопом в'ється чорний дим,
Та Гуляницький — мов орел завзятий,
Його не взяти мертвим чи живим!

Гримлять гармати, бій кишить кривавий,
Борониться відважний Конотіп,
Не похитнувся на мурі прапор слави,
Хоч сімдесят пройшло в облозі діб...

Хоч хижий голод зазирає в очі,
Хоч пороху вже мало у льохах,
На кожен поклик вдень і серед ночі
Козацтво йде у бій, у лютий змаг.

Та чують ось знеможені герої,
Що з-над Дніпра далекий грім гуде...
Ні, то не грім, то з грізним брязком зброї
Виговський гетьман на підмогу йде!

І він прийшов, уставив військо, вдарив
Залізним градом із усіх гармат,
І, мов під вітром темногріви хмари,
Полки ворожі подались назад.

Загупали козацькі самопали,
Мов срібні коси, блиснули шаблі —
Московські стяги похитнулись!.. Впали!..
І Трубецкой хитнувся на сідлі.

Він зрозумів: рятунку вже не буде,
Кругом поля козацтво облягло,
Січе і б'є — і гинуть царські люди,
Вже тридцять тисяч трупом їх лягло.

Пішли в полон гетьманський вояводи,
Бучний Пожарський і пихатий Львов,
І бачили Соснівки тихі води
Козацьку славу і ворожу кров...

А писарі у книги записали
Про Конотіп, що в той великий день
Підняв на мурі гордий прапор слави
І звеселився гомоном пісень.

Пояснення-словничок: галич — гайвороння, ворони й круки (crows, rooks, daws); левада — лука (meadow); шанець, окоп — стрілецький рів (trench, fox hole); „Вогню, хлоп'ята!” — хлопці, стріляйте! — наказ стріляти (fire!); без ваги — без вагання, відважний; самопал — рушниця, мушкет (hand-gun, musket); „Сімдесят пройшло в облозі діб” — облога Конотопу тривала сімдесят днів і ночей. Про цю подію прочитайте статтейку-розповідь В. Мацькова „Як то було під Конотопом” в цьому числі „Веселки” на стор. 7-ій.

ЯК ТО БУЛО ПІД КОНОТОПОМ

Читачі „Веселки” напевно вже прочитали або незабаром прочитають дуже цікаву книжечку Леоніда Полтави „Маленький дзвонар з Конотопу”. У цій оповіданні автор розказує про малого хлопця, що вдарив у дзвін на тривогу, коли побачив, що до обложеного міста підкрадаються вороги. Козаки почули дзвін, позривались зі сну й відбили ворожий напад.

Оборона Конотопу — то славна подія в історії України, і про неї повинні знати кожний український хлопець і кожна дівчина. А було це так:

Богдан Хмельницький, найбільший гетьман козацької України, у кривавій війні з Польщею визволив з неволі рідний нарід і створив незалежну державу. Проте, кілька разів побивши поляків — під Жовтими Водами, Корсунем, Пилявцями, Львовом, а опісля під Зборовом, пізніше опинився він у прикрому становищі. Союзники татари зрадили його: під Берестечком не тільки не допомогли, але ще й схопили його з собою і відступили без бою.

Тому, що поляки й інші вороги не давали спокою Україні, Хмельницький мусів шукати ліпших та вірніших союзників. Він звернув свої очі на Москву. Щоправда, за княжих часів Москва не раз дошкулила Русі-Україні, але опісля, мавши свої турботи, України не зачіпала. Порозумівшись із козацькою старшиною, гетьман уклав договір з московським царем. Цар обіцяв прийти Україні на допомогу. Цей договір або угоду складено в Переяславі 1654 року.

Спочатку москалі вдавали з себе приятелів України, але коли Хмельницький у 1657 р. помер, все змінилося на гірше. Своім наслідником призначив Хмельницький сина Юрія, який мав усього шістнадцять літ. Якраз тоді щораз більше московського війська почало прибувати в українські землі та ставати залогом в містах. У Києві москалі збудували свою фортецю.

Козацька старшина бачила, що молодий Юрась Хмельницький не може правити державою, ні командувати військом, тож обрала гетьманом Івана Виговського. Виговський був перед тим генеральним військовим писарем, тобто по-теперішньому — міністром. Він був учений і розумний муж і знав, що від москалів нічого доброго не можна сподіватися. Бачив, що від Переяславського дого-

вору ніякої користі Україні не буде, і почав уживати заходів, щоб чимскоріше відв'язатися від Москви.

Дізнавшись про це, московський цар дуже розгнівався і вислав проти Виговського велику на ті часи, стотисячну армію. Україна почала чимскоріше збирати своє військо, але це не було легкою справою: тоді не було ні залізниць, ні авт, ні літаків, не було телеграфу та телефону, навіть не було битих шляхів. А ворог був уже близько...

Тоді козацький полковник Григор Гуляницький, що мав коло себе 5 тисяч козаків, заступив москалям дорогу в Конотопі. Конотіп — це невелике місто близько московської границі. Воно тоді було досить міцно укріплене валами та частоколом. Боронили його також річки та багна.

Ворог мав величезну перевагу: на одного козака припадало двадцять московських солдатів. Тож ясно, що оборона не була легка, але українці боролись відважно. Боротьба велася днями й ночами. І все таки козаки витримали сімдесят днів. За той час гетьман Виговський зібрав військо й підійшов під Конотіп.

Тут 28 і 29 червня 1659 року відбувся великий бій. Українське військо загнало москалів на болота і тут їх цілком розгромило. Під Конотопом полягло коло 30 тисяч москалів, решта в переполосі кинулась утікати. Чимало московських вояків попало в полон, а великий військовий табір став здобиччю козаків. Коли вістка про цю велику українську перемогу під Конотопом дійшла до московського царя, він так злякався, що думав утікати з Москви за ріку Волгу. Цар сподівався, що Виговський прийде здобувати Москву.

Цією славною перемогою гетьман Виговський скасував Переяславську угоду, що її уклав був Богдан Хмельницький з віроломними москалями п'ять років перед тим. Але москалі ще й тепер часто покликаються на цю злочасну угоду, щоб цим виправдати загарбання українських земель.

Пояснення-словничок: дзвонар — bell-ringer; обложеной — besieged; союзник — ally; дошкулити — завдавати прикрости або шкоди; залога — гарнізон (garrison); фортеця — твердиня (fortress); битий шлях — highway; частокіл — palisade; перевага — тут: majority, advantage; багно — болото (mud, swamp); воявода — тут: генерал; скасувати — to cancel, to annul; віроломний — зрадливий (perfidious, false).

„НА ЩОГЛУ ПРАПОР!”

Ми відкриваєм табір... Струнко, друзі!
Під ноги шовком стелиться трава,
І під пташиний щебет на галуззі
Дзвенять привіту радісні слова:

„Сюди прийшли ми в гості до природи
По усміх сонця, лісу дивний спів,
По буйну радість волі і пригоди,
Що поїть чаром серце юнаків!”

„На щоглу прапор!” Мов крилата птиця,
Злітає вгору синій-жовтий стяг —
Цілує сонце наші чола, лица,
Промінцями лягає на устах.

Уже палає в лісі перша ватра —
Яка ж чудова вимріяна мить!
І ліс привітно дивиться на шатра,
І річка стиха приязно шумить.

Шуми, радій, співай, природо, з нами,
Над синім лісом громом загрими,
Щоб ми цвіли веселими квітками,
Щоб, мов дуби, росли-міцніли ми!

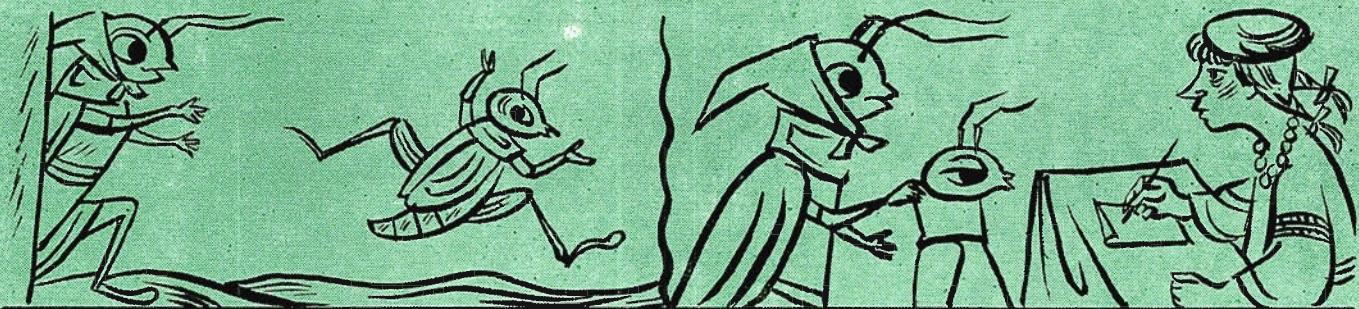
ГОЦА ДРАЛА

На галяві Гоца Драла
Літній табір влаштувала.

Повно в ньому дитинчат —
Бджоленяток, джмеленят.

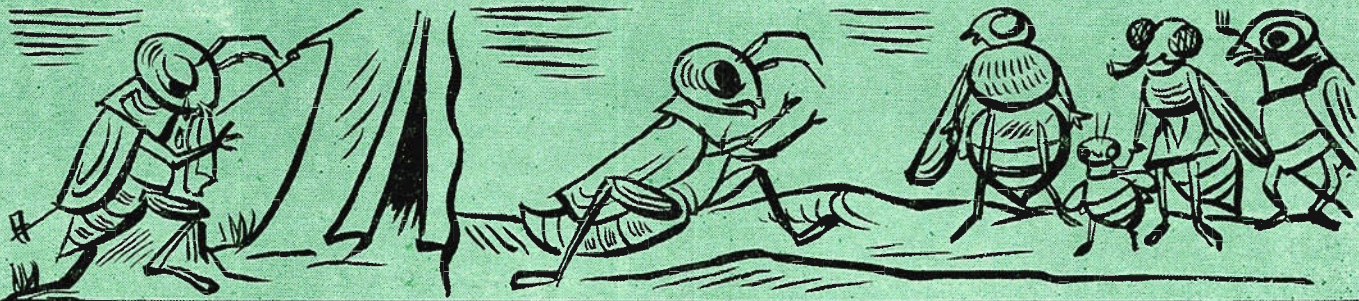
— Ти збирайся! — говорить стиха
До синочка цвіркуниха.

Цвіркунець на все охочий,
Та до табору не хоче...

Став із хати утікати,
Та спіймала хлопця мати.

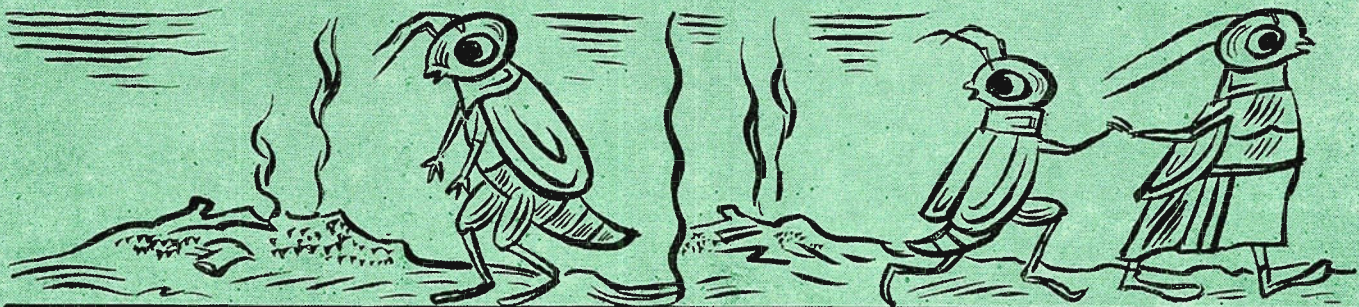
Як спіймала, не питала,
Сина в табір записала.

Цвіркунець надувсь, не скаче,
Носом форкає і плаче...

Цілий день лиш придивлявся
І нарешті — засміявся.

І побіг на збірку рад,
Добровільно став у ряд.

А як табір закінчився,
Цвіркуненко засмутився.

На пенючку сів сухому
І не хоче йти додому.

Аж прийшла по нього мати,
Завела його до хати.

ДЗБАНКИ

Був чудовий сонячний день на початку літа. Старезний бір, що його люди називали Чорним лісом, був зовсім недалеко, шумів і наче кликав до себе. Я пробіг стежками поміж житом і опинився на узліссі. Дуби та буки дивилися на мене поважно, махали гіллям, наче руками, і, здавалось, шепотіли: „Уважай! Уважай!” Мені стало страшно.

Раптом я почув: стук-стук-стук! На стовбурі найближчого дерева, досить низько над землею, сидів дятель. На голові в нього була червона шапочка. Він держався кори лапками й обстукував дерево, наче лікар хворого.

Мені дуже захотілося мати такого птаха. Я підкрався під дерево, сховався за стовбура й чекав. Дятель знов почав стукати. Я схопив його ззаду й прожогом побіг додому. Хотілося всім показати, що то я спіймав: не якесь собі жовтодзюбе пташеня, а справжнього великого дятля. Не думав, що з ним робитиму та й нащо він мені здався.

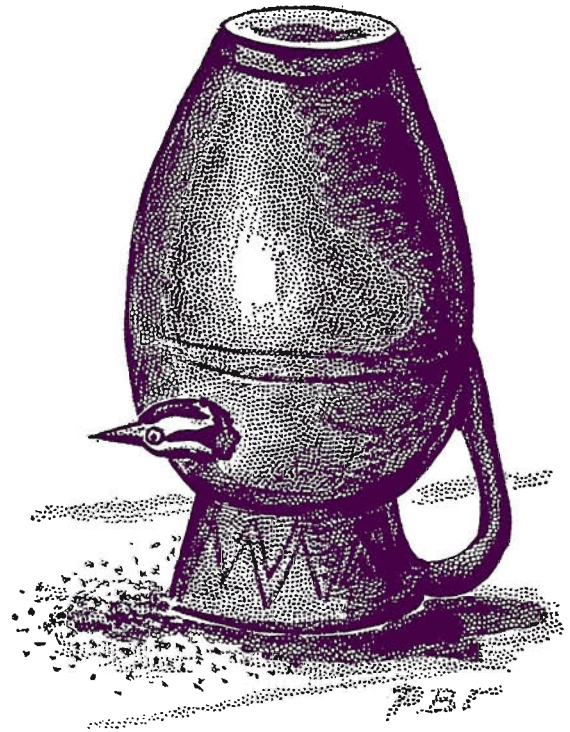
В хаті не застав нікого. Батько і брат поїхали в поле, мама також кудись вийшла. Я був трохи голодний, тож задумав подивитись, де мама. Але куди ж діти птаха? Розглянувся по хаті. На миснику стояв новий блискучий дзбанок. Я схопив його, накрив ним дятля та й вийшов надвір. На вулиці побачив хлопців-ровесників і побіг з ними бавитись. Забув про голод, про маму, навіть про птаха.

По забаві вернувся до хати і пригадав собі дятля. Зайшов у кухню, минув стару розмальовану піч і занімів з жаху... Мій дятель продовбував в дзбанку дірку, просунув туди голову й розглядався на всі боки — певно, думав, як йому втекти. Мені стало і смішно, і страшно. Було ж чого, бо мама якраз увійшла з городу в хату. Побачили мого в'язня. Веселі вогники блиснули у маминих очах — та лише на одну мить. Лице мами нараз стало суворе. „Буде біда!” — подумав я. Мама швидким рухом підняла дзбанок, дятель прожогом вилетів відчиненим вікном, а я дістав прочухана поза вуха.

— То не я, то він видовбував дірку! — сказав я.

— А де ж, шибенику, була твоя голова? — спитали мама.

В мене на серці стало гірко-гірко. Сльози закрутилися в очах. Я чимдуж вибіг з хати і схо-

вався у бур'яни. Ліг на землю й задивився на небо, проїнятий безмірним болем. Не так було мені шкода нового дзбанка, як того чудового дятля... Я ж думав похвалитися ним, здивувати всіх, а тим часом мама нам'яли мені вуха, а дятель утік...

Так я й заснув. Скільки спав, не знаю. Збудив мене голос мами: „Іванку, а де ти? Іди вечеряти!” Мій жаль десь подівся. Всі в хаті привітали мене сміхом.

Незабаром на торзі купили новий дзбанок, ще більший від попереднього, і він гордо стояв на миснику.

— Піди но, Йванку, до річки по воду! — якось сказали мама.

Річка, чиста, мов сльоза, була кінець нашого городу. Я взяв дзбанок і, не поспішаючи, пішов по воду. По дорозі висмикнув з грядки дві морквини, з'їв кілька стручків гороху — вже тоді не вірив, що в горосі живе Баба Яга — подивився, як бджоли вилітали з вуликів. Врешті дійшов до річки й занурив дзбан у воду. В ту ж мить я побачив, що недалеко берега сидить на плоскому камені рибка-„бабка”. Я лишив дзбанок і пустився в погоню за рибкою. Вона ж мах-мах хвостиком і присіла на дні трохи далі. Там уже було

ПЕРШІ СТІЙКИ

У неділю, на третій день мого перебування в пластовому таборі, я мав першу стійку.

Розбудили мене о дванадцятій годині ночі. Мені дуже хотілося спати, але я встав і вдягнувся. Коли вийшов із шатра, то побачив, що надворі було темно, віяв холодний вітер, а листя й трава шелестіли, наче хтось ходив навколо табору. У шатрі хтось хропів. Час ішов помалу, і я скоро змерз.

Довгенько я так стояв, аж почув якесь шарудіння. То не був вітер, то хтось ішов. Потім почув, як хтось уже ближче кашлянув в тій стороні, де я чув шарудіння. Я відразу засвітив ліхтарик і побачив, що то був комендант юнацького табору. Підійшовши, він запитав, як мене звати, звідки я приїхав і похвалив мене за пильність.

Інакше було зі мною на другій стійці. Надворі тоді було так холодно, що я мусів позичити піджак, хоч мав на собі теплий светер.

Коли в таборі все затихло, я сів на пенюк, бо почувався дуже стомленим. Раптом я почув, що недалеко від мене зашелестіло сухе листя. Я насторожився і повернувся в той бік. Потім засвітив ліхтарик і гукнув: „Стій!“ У цей час я побачив перед собою двох червоних очей, які світилися, як дві жарини. Я зацікавився, а моє волосся від страху стало дибки. За деякий час, отямившись, я приглянувся і побачив, що то був волабі, невеликий кенгуру, який стояв на задніх лапах і дивився на мене своїми круглими, переляканими очима. Він, мабуть, злякався більше за мене. Я погасив ліхтарик, і волабі поскакав собі в ліс.

Трохи пізніше я мав іншу пригоду. Наближалась дванадцята година, і мої очі мимоволі стулялися. Щоб не заснути, я ходив навколо табору. Місяць виринав із-за хмар, і тіні від дерев лягали на землю. Я поглянув навколо, чи хто не підкрадається до табору. Коли раптом побачив страшне обличчя, яке було обернуте в мій бік. Моє серце почало швидко стукати, а волосся знову стало дибки. Але, придивившись, я побачив, що то був обгорілий пенюк. Я був радий, що, нарешті, прийшла зміна. Тієї ночі я спав неспокійно, бо снилися мені різні привиди.

*Петрусь Комішан,
уз. Рідної Школи в Тасманії,
Австралія*

глибше. Треба було закотити штани. Я побіг за бабкою, а мій дзбанок хлюп-хлюп і поплив за течією.

„Ох, лишенько! — подумав я. — Зараз вдасться об камінь!“

І справді, дзбанок — цок! — і вибив сам у собі дірку. О, тепер я вже не думав про бабку. Я згадав попередній дзбанок. Діло було погане, дуже погане! Що ж робити? Я побіг щодужу до комори, де батько тримав бджолиний віск. Знайшов і розігрів його в пальцях. Заткав воском дірку й занурив дзбанок у воду, щоб прохоллов. Врешті набрав води й побіг додому.

Мама зустріли мене на порозі й почали: „І де ж це ти так довго...“ — та не докінчили. Віск вилетів з дірки, а із дзбанка цівочкою поллялась вода.

Ну, цим разом мені вже легко не обійшлося...

Пояснення-словничок: бір — сосновий ліс; жито — тут: guе-plantation; дятель — woodpecker; стовбур (дерева) — trunk, stem; прозогом — чимкоріш, швидко; дзбанок — can, jug; мисник — шафа з полицями, де стоять миски й інші посуд; видовбати, продовбати — to hollow out, to gouge; шибеник — пустун (frolicsome boy); грімкий — голосний; висмикнути — витягнути (to pull out); грядка — bed; морква — carrot; стручок (гороху) — shuck pod; плоский — flat; течія — current, stream; цівка — тут: тонкий струмінь; віск — wax.

ТАЄМНИЦЯ

(Ілюстрація Н. Мриц)

Раз — колись
Заворожений був ліс,
В нім скривалась не марниця,
А велика таємниця
Між дубів, беріз.

Раз — колись
В лісі вогники: блись-блись!
Танцювали босі мавки,
І гойдалися русалки
Між зелених ліз.

Раз — колись
На нараду в ліс зійшлись
Мухомори і опеньки,
Більші, менші і маленькі,
Між дубів, беріз.

І не зрадили ніколи
Таємниці лісу-бору
Ні богиньки — мавки босі,
Ні русалки злотокоші,

Ні червоні мухомори,
Ні опеньки — ні!

А тепер знов вогні,
Як бувало колись,
В тому лісі: блись-блись!
Раду радять знов „Опеньки”
„Мухомори” червоненькі
Між дубів, беріз.

І тепер, знайте, там
Ні „Русалки”, ані „Мавки”,
Темнокосі і русявки,
Ні „Опеньки”, „Мухомори”
Таємниці лісу-бору
Не прозрадять вам.

А чому? Не дивниця!
Ось на брамі таблиця,
Стань і прочитай:
«Табір: „Лісу таємниця»».
Таємниця — не марниця,
Навіть не питай!

*На основі таборової пісні
новацького табору
„Таємниця старого лісу”
Чикаго, 1969.
Р. Завадовиз*

Заворожений — зачарований (bewitched);
марниця — маловажна річ (little thing bagatelle); ліз або лоз — род. множ. ві лоза (osiet);
мухомор (crimson fly-agaric) і опеньок (honeu agaric) — гриби; прозрадити таємницю — виявити, зробити знапою.

ДІВЧИНА, ЩО СТАЛА КНЯГИНЕЮ

Тихо плывуть води Дніпра-Славути. Тихо суне човен по спокійному плесі. Дід Микула сам править веслом; молода красуня-перевізниця, що біля нього, задивилася на зелені узгір'я по правому березі ріки.

— Що це в тебе, діду, на грудях? — спитала згодом.

— Хрест, дитино, знак Божої муки.

— Так ти нововірець, як греки, як наші київські купці Претич і Добриня, як багато з простолюддя?

— Я християнин. Дасть Бог, і ти колись, Ольго, в нього повіриш.

— То ти, діду, не признаєш нашого Перуна, ні Велеса, ні могутньої богині Марени? Не приносиш їм жертви в гаях?

— Ні, ми, християни, в київській церковці святого Іллі поклоняємось єдиному Богові в небесах і Його Синові, що за нас умер, та Його Пречистій Матері. Поганські ідоли — це тільки мертвий камінь чи дерево.

— А ось ти шануєш таке мертве дерево, що в тебе отут на грудях.

— Не дерево оце я почитаю, а Того, що на ньому був розп'ятий. А хіба твій образ у воді, до якого тепер так залюбки придивляєшся, не ти сама?

Всміхнулася дівчина — не знати, чи до слів дідових, чи до свого гарного личка в плесі води.

— А чого вчить ця твоя віра? — спитала після короткої мовчанки.

— Вчить любити всіх людей, як братів, і прощати кривди.

— Невже ж? Любити навіть ворогів? Не мститися за заподіяне лихо?

— Помста належить одному Богові. А он бачиш? — показав дід на високий горб під Києвом. — Кажуть, на цих горах давно-давно проповідував Христовий учень, святий Андрій. Встановив тут хрест і пророкував, що на цих місцях засяє колись світло правдивої віри, що буде тут жити працьовитий та хоробрий нарід, збудує свою могутню державу, а оці степи оберне на врожайну землю.

— Тепер не час поратися біля землі, коли довкола зазіхають на неї вороги, — промовила твердо Ольга. — Не чув, чи князь Ігор готується в похід на греків? Так хочеться, щоб наші — як недавно за Олега — привезли звідти парчі дорогої і штудерних золотих та срібних прикрас. А

ти, може, був теж у Царгороді? Кажуть — це чудове місто.

— Був. Ходив з Олегом у походи, як він прибивав свій щит на брамі Царгороду. Там у церквах така краса, що словами не змалюєш.

— А жінки там як живуть? Рабині чи вільні?

— Жінки там поруч із чоловіками засідають на престолах.

Допливли до берега. Старий Микула, не зважаючи на вік, вискочив оленем на сушу.

— Прощай, дівчино! Спасибі за добре серце, що старого човном перевезла.

♦♦

Легко хитається човен при березі. Довкола тиша, тільки інколи сполохана риба затріпоче плавцями або чайка заскиглить жалібно понад Дніпром.

Дівчина задумалася:

„І чудна ж та віра діда Микули! Прощати ворогам? Любити всіх без розбору?“ Ні, вона не ро-

зуміє цього. Кров за кров, помста за кривду була споконвічним законом її батьків і дідів... Буде законом і для неї. Але та Візантія, той далекий Царгород манить її, чарує. Якби можна було там побувати, побачити красу цісарських палаців, їхні божі храми! А може й справді у них правдивий Бог?

— Дівчино! Перевези мене на той берег, до Почайни!

Стрепенулась. Довгі вії поволі піднялися вгору, ясні очі глянули на молодого лицаря, що стояв перед нею. У шкуряному каптані, з мечем при боці, м'яка шапка на темних кучерях.

„Князь, сам князь Ігор, ніхто інший, як він зі своїми соболевыми бровами!” — подумала й усміхнулась, вказуючи лицареві ласкаво місце у човні.

„Оця вмів правити човном сильно й певно!” — дивується про себе князь, дивлячись на струнку постать молодої Ольги.

„Відкіля родом, дівчино? — питає. — З русалок дніпрових чи мавок лісових?”

— Ні русалка, ні мавка мені не рідня. Мої предки, як і твої, хоробрі русичі, що гуляли по морях у воєнних походах. Один з них, порубаний у битвах та виснажений у походах, осів тут перед смертю. Я його онука.

— Онука княжого дружинника! — здивувався князь. — А на якого зайчика полюєш ти, гарна дівчино?

— Шляхетній куниці заць не до пари — їй тільки з соболями дружитись.

„Вона розумна й хитра, словами її не збентежити!” — промовив до себе князь.

— А на княжий двір пішла б? Там дівчат, таких красунь, як ти, радо вітають.

— Є в мене своя хата, не звична я по чужих служити.

„Вона горда й чиста, з такою не можна жартувати, як з іншими дівчатами!” — подумав Ігор.

Усе більше та більше дивується князь на молоту перевізницю, а коли човен причалоє до пристані, бере дівчину за білу ручку і мовить:

— Ольго, будь моєю жінкою!

Вона спокійно глянула йому в очі і твердо сказала:

— Хочу бути твоєю княгиною.

Словом „хочу” підкреслила свою власну непримушену волю.

Сонце піднялось уже високо вгору і золотим промінням стелило молодій княгині величний шлях до київського престолу, до царської Візантії, до небесного почету святих.

Пам'ять про могутню і мудру володарку України, святу Ольгу, щороку святкують український народ і свята Церкви в дні 24 липня.

Пояснення-словничок: Перун, Велес, Марена — поганські боги в давній Україні. У 1969 році минуло 1000 років від смерті княгині Ольги. Українці у вільному світі святково вшанували велику й славу володарку княжої України у тисячоліття її смерті. Перевізниця — жінка, що перевозить людей на човні через річку (boatwoman); весло — oar, scull; нововірець — людина, що прийняла нову віру, тут: християнин; зазіхати — to encroach; парча — рід матерії на одяг (brocade); щит — shield; соболь, соболевий — sable; куниця — marten.

К. ПЕРЕЛІСНА

ГАРНЕ СЛОВО

„Мама! Мама!” — гарне слово!

Тільки скажеш — все готове!

„Мамо, кашки!” — кашка є.

„Мамо, чаю!” — вже наллє.

„Мамо, спатки!” — вже роздітий,

І на ліжку, і укритий.

„Мамо, ніжку зав'яжи!”

„Мамо, казку розкажи!”

„Мама! Мама!” — гарне слово,

Тільки скажеш — все готове!

СМІЙМОСЬ!

ДОБРЕ ДІЛО

Прийшов батько з праці, сів після вечері відпочити. Діти почали розказувати батькові, що доброго сьогодні зробили.

— Я помила весь посуд! — сказала найстарша Галя.

— А я витерла! — похвалилася молодша Лєся.

— А я ставила все на мисник! — промовила ще молодша Оля.

Найменша донечка Іруся пропищала:

— А я черепочки позбирала.

ВИГАДЛИВІ ЮНАКИ

Ми веселі юнаки,
ми мандруєм залюбни,
і взяли собі на плечі
величезні рюкзаки.

Раз, два! Раз, два!
У похід ідемо,
рюкзани несемо.
Ох, важкі!

Вирушаємо у путь.
Ти, передній, не забудь
повернути до крамниці,
де бальони продають.

Раз, два! Раз, два!
У похід ідемо,
рюкзани несемо.
Ой, легкі!

Пояснення: рюкзак — рюкзак, наплечник (rucksack, knapsack, pack); путь — дорога.

ЯК Я БУЛА НА СЕЛІ

У лісочок я ходила —
Там грибів силенна сила!

Назбирала цілі гори —
Аж самі то мухомори!

На городі я копала,
Жабку з ямки викопала.

Жабка каже: „Кинь лопату,
Не підкопуй в мене хату!”

У садочку я косила —
Цвіркуна я розбудила.

Ой, поглянь в віконце, нене:
Він стрибає вище мене!

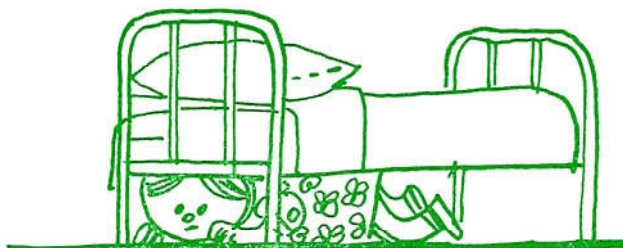
Я пішла тоді на річку —
Загубила синю стрічку.

Марно я її шукала:
Пташка у гніздо забрала!

Я ходила по дорозі,
Стріла рака... на порозі!

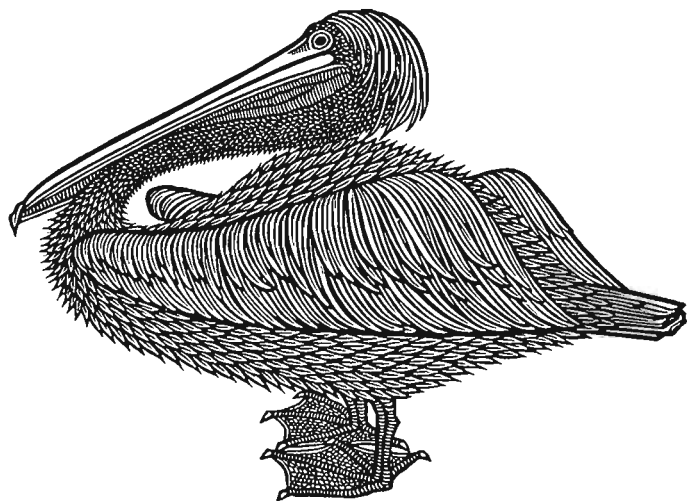
Так його перелякалась,
Що під ліжко заховалась!

ПЕЛІКАН

На цій картині-деревориті мистця Гніздовського видно великого птаха. Його живого, може, ми й не всі бачили. Це пелікан, водний птах, більший від лебедя, вкритий білим пір'ям, має довгу шию, а на голові дивний великий дзьоб. Під дзьобом видно велику шкіряну торбу. А вгадайте, для чого йому ця торба потрібна! Він ловить нею рибу, і то не по одній, а відразу по кілька невеликих рибок.

Пелікани живуть громадами. От громада пеліканів пливе до берега. Риби, втікаючи від них, плывуть також до берега. Але далі нема вже куди втікати. Тоді пелікани розкривають дзьоби й набирають у свої торби воду разом з рибами. Потім воду з торби випускають, а риби проковтуть. От які з них спритні риболови! Навесні, коли в гніздах пеліканів народяться діти, батьки годують їх паловленою рибою, вкидаючи поодній рибці з своєї торби у відкриті ротики малих пеліканят.

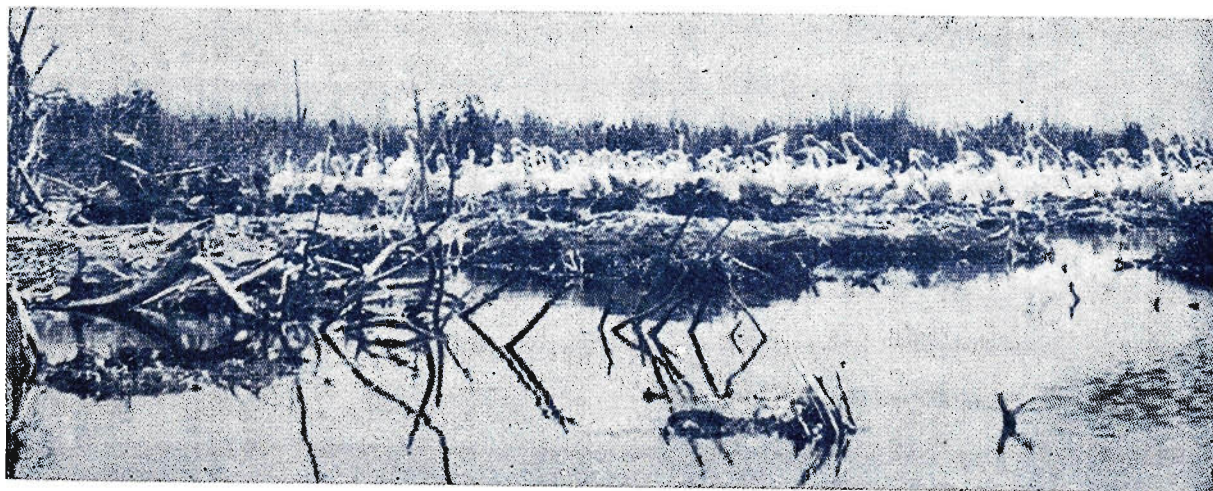
Пелікани живуть у теплих країнах Європи, Азії, Африки та Північної й Південної Америки. Живуть біля берегів океанів і морів, а також у великих озерах. Від інших водних птахів, качок чи гусей, пелікани різняться не тільки великим дзьобом, але й тим, що всі чотири пальці їхніх ніг сполучені шкіряною оболонною. Це влегшує їм плавати по воді. У качки, гуски чи лебедя тільки три пальці сполучені оболонною, а четвертий вільний. Пелікани будують гнізда серед водних рослин з висохлих рослинних стебел. Самичка складає там по два або три яєчка, і з них вилягаються

Пелікан — дереворіз Я. Гніздовського.

молоді, зовсім голі. Також і цим різняться вони від інших птахів, бо молоді каченята чи гусенята родяться вкриті дрібним пір'ячком, пухом.

Пелікани живуть також і в Україні, але не всюди, тільки там, де Дунай вливається в Чорне море. Гирло Дунаю має багато рамен-розгалужень і між ними є великі багна, порослі густою рослинністю. Оце рай для тварин, особливо птахів, що можуть спокійно жити і множитися, бо мають захист і поживу у воді. До гирла Дунаю злітаються птахи навіть з віддалених країн Європи, Азії чи Африки — одні на зимівлю, другі на те, щоб вирощувати дітей. Ще інші птахи зупиняються там для відпочинку, бо це гирло лежить на шляху перелетів птахів з півночі на пів-

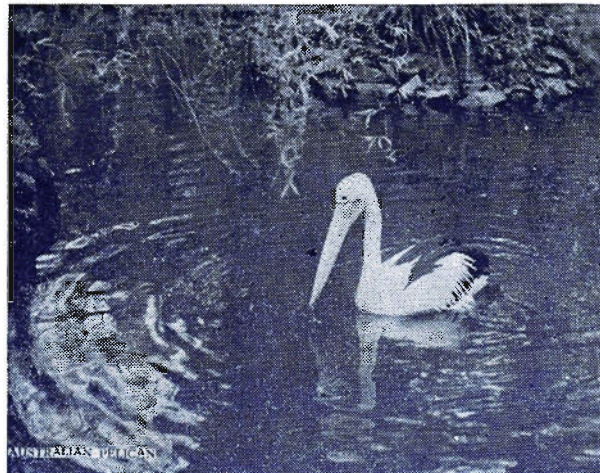
Колонія пеліканів на березі озера Бугайового в дельті Дунаю.

день і навпаки. Вона і є заповідником, де не вільно вбивати та ловити тварин. Більша частина гирла належить до Румунії, а менша, північна — до України.

Рибалки, що живуть у гирлі, не люблять пеліканів, бо вони з'їдають багато риби. Дослідники життя пеліканів підраховали, що пелікани, яких гніздиться там кілька тисяч пар, поїдають щороку коло п'яти мільйонів фунтів риби різних порід.

Головною оселею пеліканів на території України є озеро Бугайове. На поданім тут фотознімку бачимо громаду пеліканів на березі цього озера.

Пояснення-словничок: лебідь — swan; проковтувати — to swallow; спритний — sharp, neat; оболонка — membrane; пух — down; заповідник preserve.

Австралійський пелікан.

К. ПЕРЕЛІСНА

Ілюстрації М. МИХАЛЕВИЧА

ГРИЦЬ

Попав раз у западню молоденький шпачок. Шпаки хитрі птахи, їх нелегко зловити. А цей ще мало хитрощів знав, заглянув восени у клітку навгороді, хотів зерна поклювати — і попався! До самої весни довелося йому в хаті у клітці прожити.

Правда, шпачок на господарів не нарікав: його й годували, і водички свіжої давали, і клітку чисто тримали, і купатися можна було щоранку в мисці. А купатися шпачок дуже любив.

Від шпачка ж люди хотіли тільки, щоб він гарно співав і навчився говорити. А шпачок ще молодий був, мало пісень знав, тільки:

„Чи ті? чи ті? ти-иррр! чіп-чіп-чіп! сюю-юррр! чік-чок-чок! чи-ирр!”

І так цілий день було сюрчить та тирчить, а гарно й не заспівав.

Діти прозвали його Грицем і почали вчити говорити. А він не хоче. Упертий був шпачок! Хлопчик було йому каже:

„Хочеш кашки? Хочеш кашки?”

А він мовчить. Дівчинка аж до клітки носика тулить, кличе:

„Грицю! Грицю!”

А він мовчить. Тільки хитро око примружує, мовляв, не навчиш, як я не хочу!

Та проте, він був розумний, тямущий, до всього прислухався, все примічав, хто що робить, як хто говорить, і стрибав весело, коли господиня kota від його клітки було проганяла:

„Не лізь сюди! Не лізь сюди!” — Ще й за вухо котика поскубе, щоб шпачка не займав.

Дуже любив Гриць і на дітей дивитися, як вони у м'яча грали та кричали: „Лови його! лови його!” А песик біля них стрибав — „гав! гав!”

Добрий був песик і до шпачка приязно гавкав. Та шпачок мовчав, і з ним говорити не хотів.

Потримали його люди в клітці до весни, а тоді винесли в садок та й пустили на волю:

„Лети собі, Грицю, куди знаєш, коли говорити не хочеш!”

Шпачок навіть „дякую” їм не сказав, злетів на яблуню, гусінню поспідав, пострибав на гілочках до обіду, крильця розім'яв та й полетів собі в ліс рідню шукати.

Шпачків скрізь було багато, та їм ніколи було з нашим шпачком розмовляти. Усі вони гнізда собі мостили, кому де зручно було.

Політав шпачок трохи між ними, знайшов собі подругу, молоденьку шпачиху, і заходились вони удвох гніздо в дуплі будувати. Понаносили туди сухої трави, пір'я, пуху, вовни з усяких тварин, моху, і сіла шпачиха яєчка висиджувати. А шпачок цілими днями біля неї крутився: то гусінь чи хрущика їй принесе, то пісню заспіває, щоб їй не скучно було в дуплі сидіти.

А співати за цей час шпачок навчився дуже гарно. Від різних пташок учився. Почує, як чирик „зі-ім, зі-ім, зі-і-ім!” співає, і собі пробує так. Почує, як синичка „це-ті-ті! ціньціньці-і-і” кричить, шпачок і те перейме. А шпачиха рада: закрис очі й не може вгадати, чи то її шпачок співає, чи який чирик, чи синичка. Часом до своїх пісень він додавав і кракання, і м'явкання, і гавкання, і мекання, щоб посмішити свою подругу.

Трапилось йому одного разу в садочку свого колишнього господаря розспіватися. Господар аж губами цмокнув:

„От, шпачок, так шпачок! Це не те, що у нас був! От, якби його спіймати!”

Та шпачок тепер хитрий став, знав, що у западню лізти небезпечно. Та й пощо йому було лізти у западню, коли скрізь і в садках, і в лісі повно і гусені, і комахи, і ягід? І сам ситий бував і шпачисі приносив спілих ягідок:

„Підкріпляйся — солодка! Свіженька!”

Шпачиха іноді й сама з дупла вилітала, крилечка розім'яти, пір'ячко почистити, водички попити, якусь гусеничку чи жучка з'їсти, а ягідкою закусити. За ягідками їй далеко доводилось літати, і тоді наш шпачок біля дупла на гілочці сидів, стеріг, щоб ніхто яєчок не забрав.

Одного разу повернувся він до гнізда та аж стрибає — нову пісню вивчив: „куд-ку-дах!” Та шпачиха не стала його слухати, їй треба було відпочити від сидження, бо скоро вже й пташата мали бути. Вискочила вона з дупла й полетіла до струмочка. А шпачок сів на сучку та „куд-ку-дах!” викрикує собі на потіху. Коли зирк, внизу два хлопчики стоять, голови позадирали, угору дивляться, до дупла. А в руках у них кошики з ягодами, повно назбирали.

„Грицю! — каже один. — Де це вона кудкудає? Певне, яйце там знесла!”

„А ось зараз побачимо! — каже Гриць. — Мабуть, у дуплі. Яєчко я дістану!”

Поставив кошика на землю й поліз на дерево, де шпачок сидів. Стовбур дерева гладенький, ліз-

ти тяжко, а він все таки лізе, бо яєчка захотілось з'їсти. Коли чує, тихеньке:

„Грицю! Грицю!”

„Ну, що тобі? — каже Гриць незадоволено. — Нащо мене звеш? Хіба не бачиш, що й так тяжко лізти?”

„Я тебе не кликав, — каже йому товариш знизу. — Лізь собі, лізь!”

А то шпачок кудкудакати покинув, зрадів хлопчикам, бо до дітей звук, як у клітці жив, голову схилив та:

„Грицю! Грицю! Хочеш кашки? Хочеш кашки?”

Хлопчик так і прикипів до стовбура і лізти далі боїться: що ж це таке? А шпачок як забубонить сердито:

„Не лізь сюди! Не лізь сюди!”

Хлопчик швидше назад з дерева та тільки гуп! на землю і товариша з ніг збив. А шпачок як заверещить:

„Лови його! Лови його! Гав-гав-гав!”

Як підхопляться діти, як дременуть з лісу, аж куряву підняли! Через пні, через колоди, біжать,

не оглядаються, бо думали, що за ними хтось із собакою женеться.

Вже як додому прибїгли, згадали, що під соною й кошки свої з ягодами покидали. Та вони тільки руками махнули — страшно до лісу вертатися! Нікому нічого не сказали, а нишком собі нові кошки поплели, та в той ліс, де шпачок жив, уже більше по ягоди не ходили.

А шпачок дїждався, коли шпачиха до гнізда повернулася, злетїв униз до кошків, подивився на них справа, подивився зліва, здається, на за-падно не похожї! Можна безпечно їсти. Почухав собі лапкою голову, свиснув тихенько, спитав „Хочеш кашки?“ і заходився ягоди клювати.

Спасибї хлопцям, під саме дерево принесли, не треба далеко літати! І сам шпачок наївся і шпачиху нагодував.

Пояснення-словничок: западня — силце, генета (trap); шпак — starling, wren; попастися — спійматися; сюрчати — свистати (to whistle); тирчати — видавати звук „тирр“; тямущий — wise, clever, intelligent; примічати — зауважити (to notice, to perceive); стрибати — скакати, плігати; гусинь — caterpillar; розім'яти — розпростерти, розправити (to spread one's wings); мо стити гніздо — to build a nest; дупло — hollow; чижик — siskin, greenfinch; синичка — titmouse, tomtit; спілий — достиглий, дозрілий (ripe); стовбур — trunk, steam, hole; дременути — тікати (to run away); нишком — потайки (stealthily, secretly); клювати — дзьобати (to pick).

ТОВАРИШ ЗАБАВИ

З ДИТЯЧОГО ЖИТТЯ

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ І ДІТИ ВІТАЮТЬ
СВОЇХ ПИСЬМЕННИКІВ, МИСТЦІВ
І КОМПОЗИТОРІВ

11-го квітня 1970 року відбувся в Торонті, в Канаді, З'їзд ОПЛДМ — Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді ім. Л. Глібова. На закінчення З'їзду відбулася зустріч учасників З'їзду з громадянством, представниками установ та молодечих організацій і Рідних Шкіл.

На фоті частина учасників З'їзду з представниками Пласти, СУМ, СУМК і ОДУМ, Рідної Школи ім. Т. Шевченка в Торонті-Етобікоку і Рідної Школи Філії УНО в Торонті-місті. Всі вони вітали учасників З'їзду короткими промовама і вручали їм китиці квітів, а дочечка п-ва Щуків і синок п-ва Вжесневських привітали їх українським звичаєм хлібом-сіллю.

На фоті в горішньому ряді зліва письменник Іван Смолій, редактор „Веселки” Володимир Барагура, композитор пісень і опереток для дитячого театру Осин Залеський, голова ОПЛДМ Богдан Гошовський, почесний голова ОПЛДМ поет і письменник Роман Завадович, письменник Іван Боднарчук, мистець-ілюстратор видань для дітей і молоді Петро Андрусів, поет і драматург Л. Полтава. У другому ряді письменниці Леся Храплива, поетка та ілюстраторка Ніна Мриц.

Зустрічі нашої молоді і дітей з працівниками рідної культури, а зокрема рідної літератури — повинні відбуватися в усіх наших осередках, а також у літніх таборях, якнайчастіше. Це один із безпосередніх засобів вирощування наших дітей і молоді в атмосфері рідної культури і в пошані до неї.

На цій світлині делегації молодечих організацій — Пласти, СУМ, СУМК, ОДУМ, Рідних Шкіл Торонта, які вітали учасників З'їзду ОПЛДМ.

КОЛЯДУЄМО НА ХРАМ СВ. СОФІЇ У РИМІ

Вже другий рік ходить наша група з колядою, а гроші з коляди висилас Верховному Архисніскопові Кардиналові Йосифові Сліпому на храм св. Софії в Римі. Цього року нам пощастило тому, що багато родин нас запросували, щоб ми завітали до них, бо всі

На світлині колядники. Стоять зліва направо: Роксолія Дика, Марта Попель, Марко Пілецький (з зіркою), Андріяна Пілецька, Устина Маркусъ. Сидять зліва направо: Оля Попель, Василько Маркусъ та Таїса Маркусъ.

новаки в нашій групі гарно вивчили колядки, віншування та ще до того колядували в гуцульських одягах і з зіркою. Відвідали ми багато хат з українською колядою і заколядували триста доларів. Наш Кардинал прислав нам подяку за коляду.

Новак Марко П і л е ц ь к и й
Чикаго

Ватикан, 11. лютого 1970

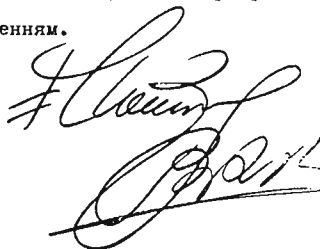
Христос Раждається!

Дорогі Молоді Колядники!

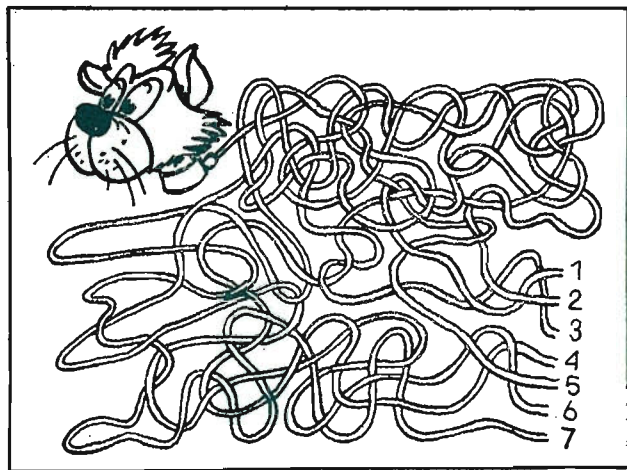
Нехай Христос Дитя відплатить за Вашу жертвенність і охоту допомогти нашій Церкві. Ваші чисті діточі різдвяні коляди певно виблагають у Христа Дитяти кращу долю для нашого народу. Нехай Христос відплатить Вам всещедро у Вашому житті.

Пришліть свої фотознімки на пам'ятку в нашому Музею.

З Архисрейським Благословенням.

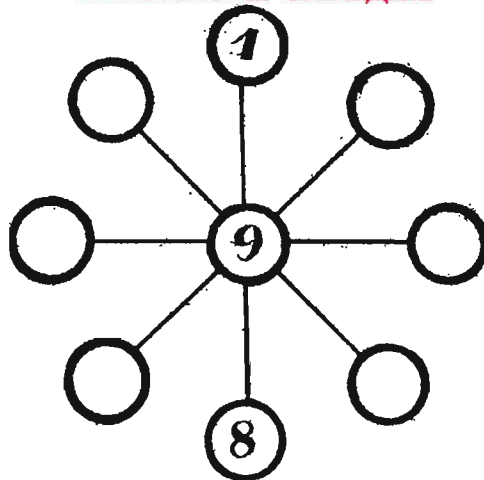

КОТРИЙ ШНУРОК?

Відмайдіть шнурок, до якого прив'язаний собака.
Яким числом позначений цей шнурок?

РАХУНКОВА ЗАГАДКА

Числа від 1 до 8 впишіть у порожні кола так, щоб при додаванні в кожному напрямку виходило 18. Наприклад $1 + 9 + 8 = 18$.

ЯКІ ЦЕ КОНИКИ?

На зеленій сіножаті
Скачуть коники крилаті,
На скрипочці грають,
Нас розвеселяють.

ЯКА ЦЕ ПТИЦЯ?

Літом летіла, зимою засіла.
Прийшло літо — знову полетіла.

Загадка

Літає пташечка по полю,
Весь день турбується, не їсть,
Шануючи трудящу долю
Собі і людям на користь;
На квітках ласощі збирає,
Потрошку в жменечку кладе,
У темну хатоньку ховає,
Веселу пісеньку гуде:
„Зелене поле, зелене,
Збирайтеся, гості, до мене,
Ведмедика ласого обдурю
І ласощів гостенькам наварю.
Ой хто мою пісню вгадає,
Нехай мерщій рот розкриває.”

Вдалася загадочка гожа,
Аж губи облизав дідок,
Трудяща пташка — бджілка Божа,
А ласощі — медок.

РОЗГАДКИ ЗАГАДОК ЗА ТРАВЕНЬ-ЧЕРВЕНЬ ц. р.:
ГЕОГРАФІЧНА ЗАГАДКА: а) Дніпро, Дністер, Дунай, б) Говерля (2061 метрів висоти). ХТО ВІН? Лис.

Сценарій і текст: Р. ЗАВАДОВИЧ

Scenario and story: R. ZAVADOVYCH

Ілюстрації: П. ХОЛОДНИЙ

Illustrations: P. SHOLODNY

БОГДАН, КОЗАК-ХАРАКТЕРНИК ІСТОРИЧНА КАЗКА

UKRAINIAN TALE BOHDAN, KOZAK-SORCERER

РОЗДІЛ XLVI: ВОВКИ

CHAPTER XLVI: THE WOLVES

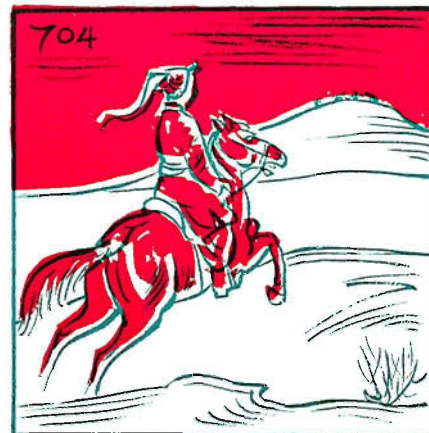
Перший відпочинок був над степовою річкою.

The Kozaks made their first stop when they came to a steppe river.

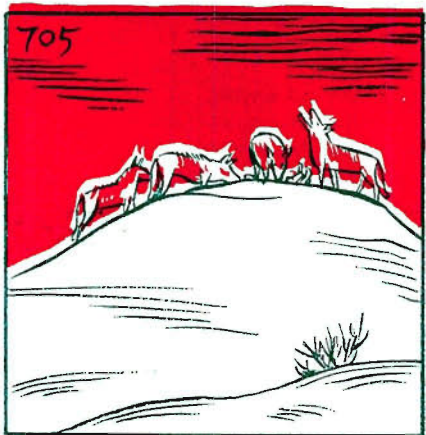
— Що там чорніє на могилі? — Данчик задивився в далечінь.

“There’s something dark up on that burial mound,” said Danchyk looking into the distance.

За хвилину цікавий Данчик уже їхав верхи в напрямі могили.

Prodded by curiosity, Danchyk rode up to the mound.

— Аву-у-у! — завило на могилі.

“Ah-oooh,” a long, wailing sound came from the mound.

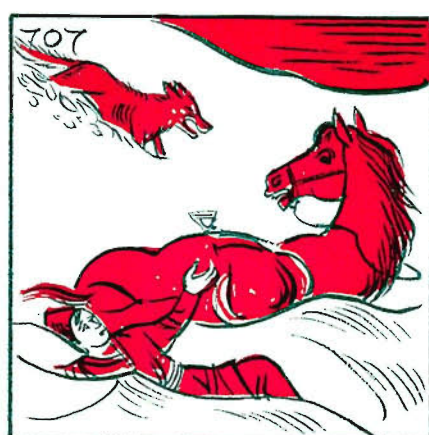

— Вовки! — подумав Данчик і зягнув по пістоля.

“Wolves,” was Danchyk’s first thought as he reached for the pistol.

(Продовження буде)

(To be continued)

Спотикнувшись на рівчаку, кінь упав, а Данчик звалився в глибокий сніг.

The horse stumbled and both Danchyk and the animal fell into the deep snow.